SVERIGE-NYHETER

— **Alla inskränkningar i handeln** mellan Sverige och Tyskland ha upphäfts.

— **Socialstyrelsen beräknar levnadskostnadernas stegring** till den 1 oktober till 242 procent.

— **Medaljen Literis et artibus**, har av konungen tilldelats pianisten fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskiöld.

— **För stöld av Zorn-etsningar** till värde av 25,000 kronor har handelsbiträdet K. V. Rosenholm i Stockholm dömts 1 år och 2 månaders straffarbete.

— **Av prins Wilhelms diktsamling Svart och vitt** har andra upplagan — femte tusendet — nu utsänts i bokhandeln på Norstedska förlaget, skrives den 1 december.

— **Till legationsråd vid amerikanska beskickningen** i Stockholm har nyligen utnämnts en mr Whitehouse efter mr Wheeler, som återvänt till Amerika. Till marinattaché vid legationen efter överstelöjtnant Breckinridge har utsetts löjtnant Robinette.

— **Ett telegram från Valparaiso mäler**, att fru Signe Löwenborg, född Amrén, därstädes avlidit. Gift med kaptenen, f. svenske generalkonsuln i Valparaiso Arvid Löwenborg, verkade hon vid sin mans sida med vacker framgång för svensk gymnastik och massage i Chile.

— **Professor Oscar Montelius har fått mottaga storkorset av Dannebrogen.** Det är en sällsynt heder som danska regeringen och dansk vetenskap bevisat arkeologiens främste ledare i Norden, en heder som icke blivit någon annan nu levande svensk eller norsk vetenskapsman tilldelad, skriver Berlingske Tidende.

— **Stockholms stads "finansminister" avgår.** Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 2 december meddelades att grosshandlare Herman Lamm — såsom förut bebådats — avsagt sig ledamotskapet i drätselnämndens första avdelning. Avsägelsen godkändes och till hr Lamms efterträdare valdes bankdirektör Gerhard Magnusson.

— **Norska kronprinsen konfirmerad.** Kronprins Olaf konfirmerades den 1 dec. i Slottskapellet i Kristiania i närvaro av en hel del inbjudna. Bland dem sågos, förutom hovet, regeringens medlemmar med damer, Frithiof Nansen, universitetets rektor och representanter för de främmande legationerna. Strax efter gudstjänsten hade konungen mottagning i Röda salongen.

— **Kroeger svår tillräknelig.** Medicinalstyrelsen har till Stockholms rådhusrätt avgivit begärt utlåtande angående för mord tilltalade ryske undersåten, förre dekorationsmålaren Friedrich Christoffer Kroegers sinnesbeskaffenhet och förklarar däri, att tillräckliga skäl saknas för antagandet, att Kroeger vid tiden för åtalade brott befunnit sig i sådant sjukligt sinnestillstånd, som avhandlas i 5 kap. 5 och 6 par. strafflagen.

— **Den svenska utrikesrepresentationen.** De av utrikesministern tillkallade sakkunniga för utredning rörande behovet av förändringar och utvidgningar inom utrikesdepartementet och Sveriges representation i utlandet m. m. ha bedrivit sitt arbete med all kraft. Visse preliminära förslag rörande departementsorganisationen och — i visst begränsat omfång — särskilt Sveriges näringslivs representation i utlandet torde komma att framläggas i så god tid att därpå kan byggas en proposition till 1919 års riksdag.

— **Två marinintendenter dömda till arrest.** Inför stationsrätten på Skeppsholmen förekom dn 6 december åter det av M. O. förordnade målet mot marinintendenten av första graden Dahlgren och marinintendenten av andra graden Kollberg. År 1917 dömdes en konstapel vid flottan att skiljas från sin tjänst, men på grund av oförstånd och slarv från de båda marinintendenternas sida blev domen icke verkställd förrän närmare ett år efteråt. Båda intendenterna dömdes för oförstånd i tjänsten, Dahlgren till 8 och Kollberg till 6 dagars arest utan bevakning.

— **Kogrundsrännan öppnad.** Från sjöförsvarsdepartementets kommando-expedition meddelas: Enligt utfärdad generalorder skall upptagandet av mineringen i Kogrundsrännan snarast påbörjas. Den särskilda farled inom svenskt territorialvatten, som står i sammanhang med Kogrundsrännan, upptogs som bekant efter krigets början för att bereda den svenska sjöfarten en framkomlig väg utom räckhåll för de krigförandes mineringar och övriga mot den neutrala sjöfarten riktade åtgärder. Det visade sig emellertid, att denna farled blev mycket begärlig också för främmande fartyg, stundom under sådana förhållanden, att verkliga svårigheter hotade för upprätthållandet av neutraliteten inom detta svenska farvatten. Sommaren 1916 avstängdes därför denna farled utåt genom svensk minering, varigenom den förbehölls uteslutande åt svenska fartyg. Som man torde erinra sig föranledde detta på sin tid en diplomatisk gensaga från vissa krigförande länder, från vilkas sida man ville göra gällande, att denna för svensk bruk efter krigets början lämpningsställda särskilda farled icke folkrättsligen kunde avstängas för främmande fartyg. Farleden förblev emellertid fortfarande förbehållen endast åt svensk sjöfart till sommaren 1917, då vissa i östersjöhamnar kvarliggande engelska fartyg tillåtos därigenom passera såsom vederlag för att Sverige i någon mån finge utöva sin rätt att på egna kölar över öppna havet hemföra för det svenska folket avsedda livsmedel. I och med krigets upphörande har nu givetvis anledningen till denna farleds avstängning försvunnit.

— **De nordiska länderna inför freden.** På grund av beslut, fattade på de nordiska ministermötena, hava på sätt upprepade gånger genom pressen meddelats allmänheten de tre nordiska ländernas regeringar tillsatt komiteräde med uppgift att bearbeta det föreliggande materialet beträffande tillvaratagande av de neutrala staternas gemensamma intressen vid och efter krigets slut.

Dessa komitéer hava bestått av följande ledamöter:

för Sverige: f. justitieråd et friherre Andra kammaren baron Adelswärd, minister i Wien Ewerlöf;

Marks von wurtemberg, ledamoten av

för Danmark: departementschefen i danska utrikesdepartementet Herluf Zahle, departementschefen i utrikesdepartementet C. Clan och folketingsman N. Neergaard;

för Norge: norske ministern i Stockholm d:r F. Hagerup, skeppsredaren konsul Joachim Grieg och generalsekreteraren Chr. L. Lange.

Vidare ha i komitéernas arbeten deltagis såsom svensk sekreterare sekreteraren i utrikesdepartementet Å. Hammarskjöld och såsom dansk teknisk delegerad byråchefen i danska utrikesdepartementet Georg Cohn.

Under ett antal gemensamma sammanträden, vilka allt sedan våren år 1918 hållits i Köpenhamn, senast dagar från och med den 26 november till och med den 1 december, hava dessa komitéer enats om ett i detalj utarbetat förslag till en eventuell organisation av ett nationernas förbund. Detta förslag omfattar allmänna förpliktelser att hänskjuta tvister mellan stater till skiljedom eller förlikning, upprättande av ett internationellt råd, av en fast internationell domstol, av internationella undersöknings- och förlikningsinstitutioner samt en permanent organisation av freds- eller folkrättskonferenserna i Haag. Frågorna om de nordiska staternas ställningstagande till de från olika håll framkastade tankarna om en internationell begränsning av rustningarna och internationella maktmedel till upprätthållande av organisationen samt därur härflytande konsekvenser hava varit föremål för preliminära överläggningar inom komitéerna och komma att upptagas till ytterligare granskning under fortsatt samarbete mellan de tre länderna.

I sammanhang härmed har i den svenska komitén ledamoten av riksdagens Andra kammare, redaktör Branting, inträtt i stället för envoyéen Ewerlöf och i den danska komitén försvarsministern, doktor P. Munch. Frågan om den norska komiténs sammansättning är ännu icke avgjord.

— **Är Stockholm de bolsjevikiska stämplingarnas centrum?** Till Svenska Dagbladet i Stockholm telegraferades den 7 december följande: Från officiellt finskt håll meddelas angående den svenska ångaren "Polhem" som den 30 november utanför finska kusten stannades av en finsk torpedbåt och undersöktes. Ångaren, som visade sig vara befraktad av den ryska bolsjevikgesandten i Stockholm hr Vorovsky hade 12 finska samt flera ryska och svenska bolsjeviker ombord. Det beslagtogs ombord på Polhem en mängd viktiga dokument, ur vilka det framgick, att mycket enerinternationell bolsjevikrevolution och giska förberedelser äro i gång för en att huvudcentralen för denna rörelse är förlagd till Stockholm. Av "Polhems" passagerare ha nu även de sju återstående föregivna ryssarna erkänt sig vara finnar. Flera av dem äro dömda för delaktighet i det röda upproret. De avslöjade rödgardisterna uppgiva, att svenska bolsjevikagenter skaffat dem falska pass utan att de ens behövt besöka ryska beskickningen. Ombord på svenska ångaren Eskilstuna har man likaså anhållit ryska bolsjeviker, vilka kvarhöllos. De medförde brev till finska upprorsmän i Petrograd. I ett av dessa berättar en person, huru han flydde från Åbo till Stockholm, gömd i en kolbox. De röda uppträda i Stockholm under falska namn och uppge sig nästan alla för lantdagsmän för att få vistelsebiljetter och anställningar i staden. Stockholm är enligt brevens beskrivningar Edens lustgård. Massor av upprorslitteratur smugglas därifrån till Finland, och här hållas röda avlönade agitatorer. Petrogradförhållandena utmåla breven däremot i mörka färger. Huvudstadsbladet skriver om bolsjeviktrafiken och Sverige, att det numera är otvivelaktigt, att Stockholm utgör ett den bolsjevikiska världspropagandans centralhärd. Det är Sveriges ensak, om det vill låta bolsjevismen fritt få rotfästa sig där, men andra stater rör det om lugnet och ordningen hos dem därifrån störes. Finska myndigheterna ha icke vid ingripandet överskridit internationell rätt. Mellan Finland och ryska bolsjevikväldet råder fortfarande krigstillstånd. Finska krigsfartyg äro därför berättigade att kontrollera trafiken på Ryssland, då båtarna inkomma i finskt vatten. Myndigheterna måste avvisa alla yrkanden på obegränsad frihet för den svensk-ryska bolsjeviktrafiken. Med anledning av en artikel med rubriken "En svensk Tsherniakaffär" i Folkets Dagblad Politiken den 5 december, har Finlands beskickning i Stockholm meddelat, att insinuationen om samarbete mellan polisintendenten Lundberg och beskickningen är fullkomligt obefogad i det hr Lundberg aldrig lämnat vare sig beskickningen eller dess tjänstemän några som helst meddelanden. Beskickningen vill, för att bemöta eventuella påståenden i samma riktning, framhålla, att inga svenska myndigheter lämnat densamma några meddelanden angående ångfartyget "Polhem" och dess resa. Dagens Press anser det vara en anspråkslös rättmätig fordran att Sverige åtminstone håller Finland ryggen fri. För övrigt borde blott möjligheten att få finsk-rysk bolsjevism till omedelbar riksgranne mana till de kraftigaste åtgärder mot samhällsomstörtningens anhängare. Uusi Päivä uttrycker sitt djupaste missnöje mot Sveriges regering. Tidningen betvivlar att man, medan den är vid makten, skall kunna åstadkomma goda relationer, såvitt man utan dagtingan fasthåller vid Finlands rätt och är entrala staternas gemensamma intresse.

AVESTA. Åter två offer för träspritförgiftning. I förgiftning genom träsprit avled nyligen en 42-årig plåtslagare K. O. Jonsson i Avesta. J. hemkom dagen förut från Stockholm där han hälsat på en bror, i vars sällskap han förtärt den farliga drycken. Brodern har även avlidit i sitt hem i Stockholm.

BODEN. Stadsrättigheter åt Boden. Kammarkollegium tillstyrker stadsrättigheter åt Bodens municipalsamhälle, omfattande såväl dess civila som militära del, räknat från den 1 januari 1919. Samhället skall dock fortfarande i judiciellt avseende bibehållas under landsrätt och tillhöra överluleå tingslag.

FILIPSTAD. En "resande" i destilleringsapparater. En resande i destilleringsapparater, representan för en Stockholmsfirma, har under någon tid besökt Värmlandsbygderna. Han tycks ha gjort goda affärer, att döma av att ensamt i Filipstad redan första dagen abonnerades på ett 40-tal sådana apparater. Priset per styck hålles i 40 kr. och utförlig bruksanvisning följer vid abonnemanget, varvid förskottslikvid av 10 kr. erlägges.

GÄVLE. Explosionsolycka i Skutskär. Vid Skutskärs sulfitspritfabrik inträffade den 25 nov. en explosionsolycka; varvid två arbetare, reparatören G. Rozander blevo illa skadade. De voro sysselsatta med reparation av en kylapparat och lyste sig därvid med en elektrisk lampa. Något fel uppstod därvid till den elektriska ledningen, så att kortslutning inträffade. Spritgasen antändes med en kraftig knall, och de båda arbetarna blevo svårt brända i ansikte och på händerna. De ha införts till Gävle lasarett.

GÖTEBORG. Icke brottslig. Vidis artikel, omstämd av franske ministern i Stockholm, har förklarats icke brottslig.

— **Sex månaders fängelse för handelsspionieri.** Från Bergen telegraferas till Göteborg. Vid Bergens lagmanret behandlades den 27 nov., målet mot den svenske "Ingenlören" Wallander, vilken åtalats för handelsspionieri. Han hade sänt rapporter till Stockholm och Köpenhamn, skrivna med osynligt bläck, bl. a. om engelska fartygs avgång, konvojers sammansättning och avgångstider. Den åtalade dömdes till 6 månaders fängelse.

— **Svenskhetens bevarande i utlandet.** Vid riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet högtidssammanträde den 3 dec. meddelades bl. a. att föreningen till hedersledamöter kallat svenske ministern i London greve Wrängel, svenske vicekonsuln i Sioux City, Ia., mr G. N. Swan, samt kommerserådet i Åbo Ernst Dahlström. Vid 10-årsdagens firande i högskolans aula i Göteborg hälsade föreningens ordförande, konsul J. Ekman, de talrika representanterna för utlandssvenskarna samt närvarande gynnare och vänner till föreningen välkomna. Tal. riktade till slut några ord till föreningens nitiske sekreterare, professor Lundström, och frambar till honom föreningens tacksamhet. Högtidstalen höllos av envoyéen H. Lagercrantz och professor Lundström. Därefter meddelades att föreningen fått mottaga ett antal donationer till ett sammanlagt belopp av 60,250 kr. Högtidligheten avslutades med "Du gamla, du fria", som sjöngs unisont. Kl. halv 6 var anordnad fästmiddag på Palace Hotel.

— **Resehandlaren Stockenstrand dömd.** Den för checkförfalskning häktade och åtalade resehandlaren R. Stockenstrand dömdes den 3 dec. av rådhusrätten till 1 år och 6 månaders straffarbete samt 2 års påföljd. Hans medbrottsling, handlanden C. Högström, dömdes till 8 månaders straffarbete och 1 års påföljd, varjämte de straffade skola ersätta den bedragna banken med 16,500 kr. Agenten J. A. Lundgren frikändes från delaktighet i det nu dömda målet.

HALMSTAD. Självmord av ung flicka. En 14-årig flicka, Linnea Bengtsson, dotter till en arbetare i Halmstad, begick nyligen självmord genom att kasta sig framför ett tåg på Västkustbanan. Huvudet blev fullständigt skilt från kroppen. Orsaken till självmordet uppgives vara, att flickan agats av sin moder för det hon varit borta under nätterna.

— **Ett halländskt sanatorium för kräftsjuka.** Den lediga provinsialläkaretjänsten i Ullareds distrikt i Halland sökes av medicine licentiat Gustaf Brand i Råvlanda. Enligt till ansökan bifogat intyg av d:r Wahlstedt i Stockholm har d:r Brand för avsikt att å egendomen Lia i Fagereds socken nära Ullareds station anlägga ett kräftsanatorium för att där kunna fortsätta sina fleråriga försök för framställning av ett medel mot krftsvulster.

HAPARANDA. Självmord i Övertorneå. En känd Torneådalsaffärsman, 46-årige handlanden Emanuel Eriksson, Övertorneå, bördig från Gotland, begick självmord den 30 nov. Orsaken till den förtvivlade gärningen anges vara tilltrasslad ekonomi.

HÄLSINGBORG. Gasförgiftningsolycka i Hälsingborg. En gasförgiftningsolycka inträffade natten till den 2 dec. på Asyien för aktningsvärda ålderstigna. Då en uppasserska på morgonen den 2 dec. skulle servera kaffe till pensionärerna, märkte hon en stark gaslukt från ett rum, vars dörr var låst inifrån. Hjälp tillkallades, och då man berett sig tillträde till rummet, fann man alla de inneboende, fyra ålderstigna kvinnor, till synes i livlöst tillstånd. Tillkallad läkare konstaterade, att en av dem, 90-åriga Bothilda Andersson, avlidit, medan tvenne 85-åriga, Elna Persson och 81-åriga Kajsa Segoldsson, befunnos vara i döende tillstånd. Den fjärde, Maria Lundstedt, var även svårt medtagen men kvicknade snart till och anses vara utom fara. Orsaken till olyckan uppges vara, att Bothilda Andersson på kvällen glömt stänga kranen till det i rummet befintliga gasköket.

HERNÖSAND. Mordbrandsanläggning i Långsele. Natten till den 23 nov. utbröt eld i handlanden E. Byströms i Flo, Långsele, byggnad. Då elden vid 1-tiden varsnades, var byggnaden och varulagret, försäkrat för 13,000 kr., tillspillogivet. Då gården en tid stått obebodd, misstänkes, att mordbrand föreligger. En misstänkt person är anhållen.

JÖNKÖPING. Banmästare överkörd och dödad av tåget. Banmästaren A. Malmberg från Forserum blev den 26 nov., då han på dressin befann sig på inspektionsfärd i närheten av Tenhults station påkörd av nedgående tåget till Jönköping. Han blev ohyggligt massakrerad och dog ögonblickligen. Malmberg var 60 år gammal och efterlämnar maka och barn.

LULEÅ. Hemskt rånmord i Norrbotten. Ett ruskigt rånmord begicks den 25 november på vägen mellan Kukkasjärvi och Lappträsk. En 20-årig yngling, Ebbe Fridén, var i sällskap med en 42-årig gårdfarihandlare A. Åberg från Kukkasjärvi till Lappträsk. Under vägen överföll Fridén Åberg och slog ihjäl honom med en käpp, samt rånade honom på en del pengar. Mördaren återvände därpå till Åbergs bostsad, där han obehindrat gick ut och in och avyttrade en del av Åbergs tillhörigheter. Fridén är häktad och har erkänt.

— **Renhjordarna oroas av vargar.** Västerbottenslapparna ha med sina renhjordar påbörjat flyttningen mot kusten. Allt har hittills skett med all önskvärd precision. Vargar oroa hjordarna.

MALMÖ. För falsk värjemålsed har järnvägsmannen K. Andersson, Malmö, stämd för olaga smörtransport, ådömts 2 års straffarbete av Allbo häradsrätt.

— **Fabriksbrand i Skåne.** Vid 3-tiden natten till den 27 nov. utbröt eld kunde kringliggande hus räddas.

i en bröderna Karlsson i Osby tillhörig korgfabrik, som jämte ett samma ägare tillhörigt spinneri med rasande fart nedbrann till grunden. Endast genom ett energiskt släckningsarbete

— **Finska jägarbataljonens sista rester.** Med kontinentaltåget från Trelleborg den 27 nov. anlände till Malmö 160 finländare på väg från Tyskland till sitt hemland. De tillhörde dem som vid krigsutbrottet reste till Tyskland för att utbildas för deltagande i kriget i den s. k. finska jägarbataljonen. En del ha deltagit i kriget, medan andra, som ej ansetts lämpliga till soldater, använts som grovarbetare. Finländarne, som från olika håll i Tyskland sammanförts till Hamburg, bli nu — av allt att döma på tyska regeringens föranstaltande — hemsända till Finland. Under resan genom Sverige stå främlingarna under sträng polisbevakning. Vid uppehållet i Malmö erhöllo de genom polisens försorg förplägnad, varefter resan fortsattes med snälltåget norrut.

MJÖLBY. Mjölby torrlagt. Länsstyrelsen har nu avslagit hotellens och restaurangernas i Mjölby ansökningar om tillstånd att under år 1919 till spisande gäster få utskänka öl och vin. Samhället blir därigenom fullständigt torrlagt från den 1 januari.

OSKARSHAMN. "Albatross" lämnar Oskarshamn. Den i Oskarshamn under mer än tre år internerade tyska minkryssaren "Albatross" avgick nyligen till Karlskrona, bogserad av två kronans bogserbåtar. Chefen, oberingenieur Grosser, tackade för gästfriheten och höjde ett fyrfaldigt leve för Oskarshamn. Tyske konsuln svarade med ett fyrfaldigt leve för "Albatross".

RONNEBY. Eringsbodamördaren otillräknelig. Enligt Ronnebyposten har medicinalstyrelsen avgivit utlåtande beträffande Eringsbodamördaren Schermans sinnesbeskaffenhet vid tiden för det åtalade brottet. På grund av psykisk undermålighet anses han ha varit i saknad av förståndets fulla bruk och är därför i behov av hospitalsvård.

VÄXIÖ. Omkommen genom olyckshändelse. Hemmansägaren Gustaf Anderssons i Gustafsdal, Tingryd, hustru, Karolina Andersson, råkade häromdagen, då hon var på väg till Tingsmåla, snava vid övergången till ett mindre dike och falla omkull, varvid hon slog huvudet så hårt mot en sten, att hon blev oförmögen att resa sig. Hon ljöt sedan döden i diket, där det fanns så mycket vatten, att kroppen till hälvten hade kommit att ligga i detsamma. Först påföljande dag anträffades den omkomna, som var 77 år gammal.

— **För egen hand.** Hemmansägaren Gustaf Larsson i Horn Södregård, Hamneda socken, berövade sig nyligen livet genom hängning. L., som var 68 år gammal, hade under senaste tiden plågats av ett slags ansiktsvärk, som hos honom upprepade gånger framkallat yttranden om livsleda.

— **Det mystiska dödsfallet i Markaryd.** Det mystiska dödsfallet i Markaryd är ännu höljt i dunkel. Misstanken att rånmord föreligger har ännu icke bekräftats. Vid obduktionen framkom intet som talade för att döden förorsakats av yttre skador, varemot tecken till kvävning kunde spåras.

— **Ett ruskigt självmord begicks** den 1 dec. på e. m. av en arbetare Karl Zander, boende i ett soldattorp invid Elmhult. Zander försvann den 1 dec. från sitt hem, och efter skallgång anträffade man honom död i en närbelägen skog med en rakkniv i handen. Han hade fullständigt skurit halsen av sig. Z., som var gift och i goda omständigheter, hade en längre tid lidit av höggradig nervositet.

MAN HAR NU SAMLATS KRING FREDSBORDET.

(Forts. från sid. 1)

Grekland — Elipthérios Venizelos, och M. Politis.

Rumänien—M. Dmowski, och M. Pilsudski.

Kina—Lu Cheng Heang och en till.

Canada—Robert Borden och Sir George Foster.

Australien—William Morris Hughes, och en till.

Sydafrika—General Louis Botha och Jan Smuts.

India—Rajah av Bikaner och S. P. Sinah.

Siam—M. Charron, och en ttill.

New Zealand—William F. Massey.

Portugal—Ejas Moniz.

Kongressen delvis hemlig.

Förra veckan utgavs ett meddelande, att fredskongressens förhandlingar skulle bli hemliga. Detta väckte emellertid en oerhörd förbittring, och starka protester höjdes, i synnerhet från tidningskorrespondenterna. I amerikanska senaten diskuterades frågan, och en senator uppgav, att om fredskongressen blev hemlig, skulle det betyda ett nytt krig. I fredags utgavs en officiell kommuniké om denna sak. I denna kommuniké meddelades, att representanter för pressen skola äga tillträde till konferenserna, och då det befinnes nödvändigt skola konferenserna hållas i hemlighet. Och när denna nödvändighet uppträder, det vet man icke.

P. M. DAHL — 50 ÅR.

(Forts. från sid. 1)

han stannade till 1896, då han begav sig till Malmberget. Efter två år reste han till Trondhjem, Norge, där han genomgick Handelsskolan. Efter några års anställning i trävaruaffär och på ångbåtskontor, utvandrade han 1902 till Canada, där han slog sig ned i Winnipeg. Han arbetade där först som järnvägsarbetare och snickare. Genomgick Winnipeg Business College och erhöll därefter anställning som bokhållare hos J. A. Gustafson & Co. och hos järnvägskontraktören J. M. Kullander. I två år var mr. Dahl manager för Canada Posten. 1910 startade han tillsammans med red. Ingvar Olsen den norska tidningen Norröna, vars managerhan ännu är. År 1913 blev han även manager för Svenska Canada-Tidningen.

Svenska Canada-Tidningen önskar mr. Dahl all möjlig lycka och framgång under kommande år.

Skillnad. — Jag vet inte varför det förvånar fröken att höra att jag älskar er, sade den något till åren komne tillbedjaren.

— Jo, svarade flickan, jag trodde alltid, att ni var en gammi kvinnohatare.

— Det stämmer; men jag är ingen ungkvinnohatare.

*

Allt. Utmätningsmannen: — Jag kommer för att göra utmätning.

— Var så god och tag plats — det är allt som finns att ta här.

Den modärna bibeltolkningen

NÅGRA SAGOR UR MOSEBÖCKERNA OCH FÖRSÖKEN ATT TOLKA DEM.

Ett par gammaltestamentliga berättelsers uppkomst och deras möjliga underlag i naturtillidragelser och historia.

(Ur Dagens Nyheter.)

Den nutida forskningen söker mindre efter det sprakande pulver som Moses möjligen strödde på altaret för att förhöja effekten av bränneoffret än efter den föreställningskrets enligt vilken Jahve själv med egen blixtrande hand bör ha antänt de första föredömliga offren. Den söker inte så mycket de speciela redskap eller företeelser i verklighetens värld som skulle kunna falla närmast sagornas skildringar än efter den situationsmiljö och det kulturläge ur vilka de sugit sin näring. Den försöker följa sagornas litterära öden och avklåda dem de tolkningar och förtolkningar som hängts på dem under tidernas lopp. På det viset når den målet att på ett naturligt sätt förklara de berättelser som skola förklaras, metoden är inte den exakta vetenskapens, utan kulturvetenskapernas. Likväl kan den naturligtvis som hjälpmedel använda sig av det samlade naturhistoriska vetandet, inklusive medicinens, för förståelsen av sagor och underberättelser som antagas ha ett verklighetsunderlag i natur och historia.

Vilka sagor av gamla testamentets som bottna i någon historisk tilldragelse får undersökas från fall till fall, och man får draga fram sannolikhetsskälen för och emot. Man får nöja sig med att säga att om någon historisk tilldragelse ligger till grund, så bör den ha varit det eller det. Att fråga om den eller den bibliska sagan är sann blir ibland ett utslag av lika stor naivitet som när barn fråga om en novell eller berättelse om den är sanning. Sådan är t. ex. paradismyten. Sitt inträsse har den inte som skildring av en naturtillidragelse, utan av en naturuppfattning.

Syndaflodsberättelsens underlag en lokal jordbävningsvåg.

Men i andra sagor kan naturligtvis ett historiskt underlag åtminstone ifrågasättas. Till dem hör berättelsen om syndafloden. Den finns, som bekant, i en på 1870-talet upptäckt variant bland kilskrifterna i den assyriske konungen Assurbanipals bibliotek. Till denna får man vända sig för frågan efter ett eventuellt historiskt underlag. I den är det nämligen inte hela världen som förgöres, utan den stora floden träffar närmast den i Babyloniens nedre strömområde, förmodligen inte långt ifrån havet belägna staden Schurippak med omnejd. Det karaktäristiska i den babyloniska berättelsen är att båten som rymde de räddade drives från söder mot flodernas lopp inåt land och strandar vid bergen i norr. Detta påfallande drag anses bottna i en motsvarande naturiakttagelse. Den berömde österrikiske geologen Suess, som sökt tolka den stora floden naturhistoriskt, antager att den förorsakats av en jordbävning i Persiska viken genom vilken en svallvåg drivits in mot land. Den kan ha åtföljts av en väldig cyklon med störtregn och mörker, och vattnet har svallat långt in över det av människor sedan uråldrig tid bebodda landet. Händelsen bör, om det varit någon, tilldragit sig i mycket avlägsen tid.

Den faktiska språkförbistringen kring tornet i Babel.

Sagan om Babels torn och språkförbistringen har, som så många andra av Moseböckernas sagor, till närmaste uppgift att ge svar på en hel del stora och små frågor som uppställde sig för den tidens människor. Den vill omtala hur de olika språken uppkommit, hur människorna blivit spridda över hela jorden, varifrån staden Babel fått sitt namn och hur ett väldigt torn i Babel kommit till. Ur stånd att ge riktigt besked i någon av dessa saker, svarar sagan på sitt poetiska sätt. Man föreställde sig, enligt andra berättelser hos hebréerna, att människorna härstammande från ett enda par. Det var då mycket förnuftigt att fråga hur det kunde komma sig att de blivit så olika och talade för varandra obegripliga språk. Härtill svarar sagan i anslutning till en mycket allmänt spridd tankegång: Eljest hade de ansett sig för mäktiga gentemot gudomen. Denna tanke uttalar sagan i en berättelses form. En gång hade människligheten samma språk och bodde i samma trakt. Då började de ett övermänskligt arbete. Men Jahve störjde för att deras torn inte växte upp i himlen. För att bryta människornas makt förbistrade han deras språk och förströdde dem över jorden.

En människa från 1914—1918 vill komplimentera sagoförtäljaren och medge att det kraftigaste medlet valdes. Ännu i dag, när människorna hade lagt under sig hela jorden och tryckte på knappar till alla naturkrafterna, störtade språkförbistringen dem tillbaka på andra siden gränsen till barbariet.

Sagans ursprung kan härledas från Babylonien, men den bör ha uppstått bland främlingar där, och närmare bestämt bland hebreer. För dem var Babel en urgammal stad och Babyloniens visdom ansågs vara ett arv från mänskligheten barndom. Där måste man alltså söka mänskligheten urhem. Babel var också i gammal tid en världsstad, besökt och bebodd av köpmän och annat folk av skilda tungomål. Detta Babel, där han hade faktisk språkförbistring, blev naturligt nog skådeplatsen för Jahves förbistring. Stadens väldiga omfång kunde också tas till ett tydligt bevis för en ännu enig mänsklighets styrka. Samma vittnesbörd fann man i tornet. Om berättelsen syftar på något torn i själva Babel, antages det ha varit det väldigaste bland Babels ännu i ruiner bevarade torn, nämligen det som hörde till Marduktemplet Esagil. Det fanns enligt kilskrifterna redan 2,100 år f. Kr. och var säkerligen gammal redan då.

Att sagan uppstått bland främlingar som inte voro hemma i Babel kan man förstå också därav att den föreställer sig tornet till detta tempel byggt på trots mot guddomen och att de tolkade dess namn, som möjligen varit bitu pisu, det vill säga Vita huset, som släkt med det hebreiska hefis — förskingra. De två i den bibliska berättelsen hoparbetade sagorna ha, uppdelade på sina antagliga äldre källor, en nästerlig koncis form och ordknapphet som inte kan överträffas.

En osäker skildring av naturkatastrofen vid Sodoms undergång.

Den naturkatastrof som sagan Sodoms förstörelse och Lots underbara räddning vill skildra är, då det omtalas hur eld och svavel regnade ned från himlen, sannolikt ett med jordbävning förbundet vulkanutbrott. Traktens geologiska byggnad har emellertid intet som tyder på att ett vulkanutbrott ägt rum där i historisk tid. Men däremot torde södra delen av Döda havet vara av ganska ungt datum. Det är därför möjligt att en del av sagans katastrofskildring är tagen från en äldre saga, som möjligen varit knuten till verkliga arabiska lavafält. När det står att det regnade eld från himelen, så visar det hän att han vid tiden för sagans utformning ansågs bo i himlen och vara herre över väderleken och särskilt regnet.

Sagan om Sodoms förstörelse har talrika paraleller. Om många förut blomstrande orter berättas det att de blivit förstörda genom en Guds straffdom och ofta tillfogas det att detta skett för invånarnas ondskas skull. Vidare brukar det hända att några fromma blivit räddade såsom vid syndafloden. Och gärna föreställer man sig att gudlöshet och rättskaffenshet underkastats ett sista prov i mottagandet av en vandrande främling, som i själva verket varit en gud. Sagor av denna typ äro utbredda över hela jorden. Sagorna äro knutna till trakter som genom sin natur sätta fantasien i rörelse, såsom denna till Döda havets nejd. På det i närheten boende gamla Israel har naturligtvis detta hav gjort ett djupt intryck, med sitt salthaltiga vatten, som inte befruktade växtligheten utan dödade den. Intet spår av mänskligt liv fanns i trakten, utan endast saltklippornas underbara gestalter.

Den invävda historien om Lots hustru, som såg tillbaka och blev en saltstod, anses vara ett senare tillägg, en liten saga för sig, som avser att förklara tillkomsten av någon viss saltklippa. Denna salta klippa torde ha stått på Dschebel Usdum, en av kalksten, märgel och tjocka saltskikt bestående bergsrygg sydväst om Döda havet. Den är starkt förvittrad och rik på hålor, klyftor och utsprång. En där befintlig tolv meter hög stenpelare kallas ännu i dag Lots dotter.

Förvandlingen av människor till sten är ett mycket vanligt sagomotiv. Så snart det i en trakt finnes klippor som hkna människofigurer uppstå sagor som förklara dem vara förstenade människor. Just att den förstenade fått detta straff därför att han mot förbud vänt sig om, är ett drag som ofta förekommer. Det är ett särskilt prövande förbud, enär man ovillkorligen instinktivt vänder sig om då något sker bakom en. Det är också på detta sätt Lots hustru förbryter sig. Hon har, trots uttryckligt förbud, vänt sig om och sökt kasta en blick på guddomens förehavande. Men Gud hade, enligt de gamles tro, den egenhet, att han endast ville bli sedd på ryggen. Den som försöker genomskåda honom måste dö.

De rader i berättelsen som beröra staden Zoar ha sin mening i att förklara hur denna nu igensandade, men i den gamla israelitiska tiden blomstrande lilla sjöstaden vid Döda havet kunde få ligga som en oas i det öde landskapet. Det var därför att Lot måste söka sig skydd där, som den blivit skonad. När Lot, som ursprungligen fått order att fly upp på bergen, bad för den, sade han bevekande: Låt mig få fly dit, det är ju bara en småsak. Därför heter staden Zoar (småsak) slutar det stycket. Här som ofta får sagan tjänstgöra som en folklig ordtolkare.

Detta är den analys av några sagor i Israels historia som framföres av en modärn teologisk skola. I samma stil undersökas Gamla testamentets sagostoff, i allmänhet, Moseböckerna, Domareboken och Ruths bok, utan pretention på att tolkningarna skulle vara definitiva. Det är en onödig farhåga att en i annan stil utförd kvick och befängd historia om Moses som duktig krutgubbe skulle förarga modärn teologi, ens om teorien visade sig acceptabel. Några ideer demoleras inte med denna tjocka Bertha. O. S.

VAPENSTILLESTÅNDET FÖRLÄNGT.

Vapenstilleståndet mellan de allierade och Tyskland blev i onsdags f. v förlängt en månad under möte mellan Mathias Erzberger och fältmarskalk Foch. Erzberger protesterade mot villkoren och frågade, när blockaden skulle upphävas.

NI KAN BEFORDRA EDER
HÅRVÄXT
Framgångsfull, Vetenskaplig Behandling FRITT

FÖR HERRAR OCH DAMER

Lider Ni av håravfall? Gråhar Ert hår i förtid? Är det stripigt, klibbigt eller tovigt? Lider Ni av mjäll eller utslag på skalpen? Är ni flintskallig, eller synes det, som om Ni skall bliva det? Om Ni lider av någon av nämnda håråkommor, försumma den icke, utan försök genast att bliva botad. Dröjsmål äro farliga. Skriv efter vår illustrerade lilla svenska bok

"SANNINGEN OM HÅRET"

(Av en framstående europeisk specialist)

FRI BEHANDLING

Vi vilja på vår egen risk bevisa, att Calvacura-behandlingen förhindrar håravfall, botar mjäll och utslag på skalpen och befordrar ny hårväxt. Vi vilja skicka Eder en $1.00 ask av Calvacura No. 1, tillika med ovannämnda lilla bok "Sanningen om Håret", om Ni sänder oss Ert namn och adress jämte 10 cents i frimärken eller silver för att hjälpa oss att betala utdelningskostnaderna. Klipp ut nedanstående kupong och skicka den i dag till UNION LABORATORY, 142 G Mutual Street, Toronto, Canada.

Ortiskupong för en $1.00 behandling
UNION LABORATORY, 142 G Mutual St., Toronto, Canada.

Jag bifogar 10 cents att hjälpa till med utgifterna för utdelningskostnaden. Var god skicka mig ögonblickligen eder $1.00 Calvacura No. 1 och eder lilla bok "Sanningen om Håret". (Inneslut denna kupong i Edert brev.) (44—49)